

gjort opmærksom paa, betaget Bondestanden en Deel af, hvad vor forrige Indenrigsminister har kaldt Bondestandens Privilegium, nemlig dens Ret til at erholde i Fæste denne Bondejord. I hvilket Omfang et saadant Tab af Bondejord er indtraadt, vil man see af de af Regjeringen i denne Sag fremlagte, forskjellige Bilag, og efter Oplysninger, som man endnu venter fra det høitærede Indenrigsministerium, og som man venter at erholde inden Sagens 2den Behandling, vil man fremdeles endnu tydeligere og klarere kunne finde opstillet, hvilken Udstrækning disse forskjellige Bevillinger til Indtagelse af Bondejord have havt. Men ikke nok med, at det har medført saadanne udstrakte Bevillinger, saa foreligger der i de Data, som allerede ere offentliggjorte til forskjellige Eider af Rentekammeret, Beviser for, at flere endog ved urigtige Indmeldelser have faaet sig, som det maa antages, mere Bondejord henlagt til fri Raadighed, end de, naar deres Indberetninger havde været rigtige, kunde have erholdt. Det er Tilfældet i Rentekammerets offentlige Beretninger om, paa hvilke Godser Goveriet var aldeles ophævet, at der var derimellem opført Godser, hvor Goveriet ingen kunde var aldeles ophævet, og paa mit Spørgsmaal til den høitærede Indenrigsminister, om man ikke altid ved Bevillinger til saadan Inddragelse af Bondejord havde, med Hensyn til Dvantiteten af denne Bondejords Inddragelse, taget Hensyn til, om Goveriet var aldeles ophævet eller ikke, har han svaret, at dette Hensyn stedse er taget. De Bedkommende maae derfor forudsættes, uagtet Bevillingerne ikke ere offentliggjorte, at have erholdt Bevillinger til at indtage et større Areal, end de efter de almindelige Regler vilde kunne have erholdt, naar de paagjældende Indberetninger havde været rigtige. I de Bilag, der ere os meddeelte af det ærede Ministerium, findes Gjenparter af 4 saadanne forskellige Bevillinger til Bondejords Indtagelse, og der findes i dem alle 4 indført, om disse Bevillinger ere givne for en aldeles Ophævelse af Goveriet eller kun for en Ophævelse af en væsentlig Deel af Goveriet, ligesom der ogsaa i samtlige disse 4 Gjenparter findes anført de Betingelser, under hvilke Bevillingerne ere med-

deelte; jeg er altsaa gaaen ud fra, da disse 2 Punkter findes i alle 4 Gjenparter her, at det maa staae i det ærede Indenrigsministeriums Magt at meddele Fortegnelse over, paa hvilke Vilkaar disse forskjellige Bevillinger vare meddeelte, og hvorvidt de vare meddeelte paa Grund af en deeltvis Afstæffelse af Goveriet eller paa Grund af en fuldstændig Afsløsning af Goveriet. Disse Oplysninger forventes nu til Sagens anden Behandling, og jeg skal derfor ikke nu for Delsblikket opholde mig videre derved. Med Hensyn til Lovudkastet i sin Almindelighed maa jeg beklage, at et Udcast til en Communallov ikke samtidig med disse Love var forelagt (Hør!), thi saalange vi have vor nuværende Communallovsforfatning, er der overmaade stor Vanskelighed for at faae disse Afsløsningscommissioner sammensat paa den hensigtsmæssigste og ønskeligste Maade. Udpegningen af disse Mænd, hvormellem de vedkommende Parter have at vælge, skal skee af de nuværende Forstanderskaber, og det er en Omstændighed, som vil gjøre, at idetmindste paa flere Steder af Landet vil Udpegningen af disse Mænd ikke blive betragtet som heldig; dette gjælder for en Deel om den nærværende Lov om Afsløsning af Gaardmandshoveriet, men det gjælder for en langt større Deel med Hensyn til det med dette saanær beslægtede Udcast om Huusmandshoveriets Afsløsning, da, som bekjendt, Huusmandstanden er aldeles udelukket fra Valgberettigelse og Valgbarhed til disse Forstanderskabers Sammensætning. Naar disse Mænd skulde udpeges af de nuværende Forstanderskaber, og tilmed, som en foregaaende æret Taler har berørt, Formændene skulle vælges udelukkende af Regjeringen, saa maa jeg rigtignok tilstaae, at det forekommer mig høist tvivlsomt, hvorvidt Bondestanden i mange Egne af Landet med Fortrøstning vil kunne fride til at betro en saa vigtig Sag i disse Commissioners Hænder. Regjeringen kan ikke selv paa de forskellige Steder i Landet kjende de enkelte Personligheder, som der kan være Tale om; Regjeringen maa altsaa henvende sig om Raad hos dem, der have personlig Bekjendtskab til Folk i Egnen, og jeg antager altsaa nærmest, at Regjeringen vil henvende sig til ved-